

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6SŽi/1/2016
Identifikačné číslo spisu: 1013201820
Dátum vydania rozhodnutia: 27.10.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Milučký
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1013201820.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Milučkého a členov senátu JUDr. Moniky Valašikovej, PhD. a JUDr. Aleny Adamcovej v právnej veci žalobcu: O., právne zastúpený: JUDr. Milan Cívik, advokát, Tomášikova 4, Bratislava, proti žalovanému: Krajská prokuratúra Bratislava, Vajnorská 47, Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. Ei 28/13-9 zo dňa 06.08.2013, o odvolaní žalobcu voči rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/242/2013-74 zo dňa 09.09.2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/242/2013-74 zo dňa 09.09.2015 potvrdzuje.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi trovy konania vo výške 148,22 eura, na účet právneho zástupcu žalobcu JUDr. Milana Cíbika vedený v I. O. č. účtu: XXXXXXXXXXX/XXXX do 30 dní od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku.

Odôvodnenie

I.
Konanie na prvostupňovom súde

Preskúmaným rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej v texte rozsudku len „prvostupňový súd“ alebo „krajský súd“) č. k. 2S/242/2013-74 zo dňa 09.09.2015 postupom podľa ust. § 250j ods. 2 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zrušil rozhodnutie žalovaného č. Ei 28/13-9 zo dňa 06.08.2013 a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Žalobcovi priznal právo na náhradu trov právneho zastúpenia.

S ohľadom na vymedzenie žalobných dôvodov prvostupňový súd posudzoval, či žalobou napadnuté vyrozumie žalovaného o oneskorene podanom odvolaní má povahu rozhodnutia podliehajúceho súdnemu preskúmaniu správnym súdom a či žalovaný pri výklade § 19 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“)

vychádzal zo správneho právneho posúdenia veci, keď nepriznal žiadne právne účinky žalobcovmu odvolaniu proti prvostupňovému rozhodnutiu povinnej osoby, ktoré bolo urobené elektronickými prostriedkami bez zaručeného elektronického podpisu.

Pokiaľ ide o prvú otázku, teda či napadnuté rozhodnutie (oznámenie) žalovaného podlieha súdnemu preskúmaniu v správnom súdnictve, krajský súd poukázal na konštantnú judikatúru a pripomenul, že správny súd je oprávnený preskúmať zákonnosť každého rozhodnutia orgánu verejnej správy a postupu, ktorý jeho vydaniu predchádzal, bez ohľadu na jeho formu či označenie, a to za predpokladu, že ide o autoritatívny akt správneho orgánu uskutočnený pri výkone verejnej správy, ktorý je spôsobilý zasiahnuť do právnej sféry žalobcu a ukrátiť ho na jeho právach, nie je proti nemu prípustný žiadny riadny opravný prostriedok a zároveň nejde o také rozhodnutie, ktoré by bolo zákonom zo súdneho prieskumu vylúčené.

Podľa názoru krajského súdu vyrozumením o vybavení odvolania ako podaného oneskorene bol žalobca ukrátený na zákonom garantovanom práve na preskúmanie rozhodnutia povinnej osoby jej nadriadeným orgánom v odvolacom konaní, pretože v dôsledku tohto vyrozumenia nedošlo k meritórnemu prejednaniu žalobcovho odvolania a rozhodnutie povinnej osoby o nevyhovení žalobcovej žiadosti o sprístupnenie informácie vyhodnotil žalovaný ako odvolací orgán za právoplatné. Krajský súd preto konštatoval, že zákonné podmienky pre preskúmanie napadnutého rozhodnutia sú splnené.

Krajský súd uviedol, že z argumentácie žalovaného je zrejmé, že pri posudzovaní včasnosti podaného odvolania žalobcu proti rozhodnutiu povinnej osoby vychádzal z doslovného výkladu § 19 ods. 1 správneho poriadku, keď konštatoval, že podanie urobené v elektronickej forme bez zaručeného elektronického podpisu súčasťou všeobecnej úpravy správneho konania nepozná a preto nie je možné takéto podanie v trojdňovej lehote ani doplniť, pretože by išlo o doplnenie podania, ale o urobenie prvého podania vo veci samej. Krajský súd sa s takýmto výkladom zákona nestotožnil a bol toho názoru, že vo svojich dôsledkoch zasahuje do ústavne garantovaného práva na právnu ochranu a práva na informácie.

Ďalej krajský súd uviedol, že z citovaného ustanovenia § 19 ods. 1 správneho poriadku vyplýva, že podania urobené písomne, ústne do zápisnice alebo elektronickými prostriedkami so zaručeným elektronickým podpisom podľa § 4, 5 zákona č. 215/2002 Z. z. o elektronickom podpise a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 215/2002 Z. z.“ alebo „zákon o elektronickom podpise“) spôsobujú právne následky okamžite a bez ďalšieho, ako náhle sa dostanú do dispozície správneho orgánu.

Podania urobené telegraficky alebo telefaxom obsahujúce návrh vo veci spôsobujú zamýšľané právne následky iba vtedy, ak sú doplnené písomne alebo ústne do zápisnice najneskôr do troch dní. Napriek tomu, že „bežné“ elektronické podania bez zaručeného elektronického podpisu zákon v predmetnom ustanovení vôbec nespomína, bol prvostupňový súd toho názoru, že pokiaľ takéto podania obsahujú všetky zákonom predpísané náležitosti (je z nich zrejmé, kto ich robí, komu sú určené, čoho sa týkajú a čo sa nimi navrhuje), je treba ich posudzovať obdobne ako podania urobené telegraficky alebo telefaxom.

Ústavne konformným výkladom predmetného ustanovenia správneho poriadku dospel prvostupňový súd k záveru, že ak účastník konania urobí podanie obsahujúce návrh vo veci elektronickými prostriedkami s elektronickým podpisom (§ 3 zákona o elektronickom podpise) na verejne dostupnú adresu správneho orgánu a doplní ho do troch dní písomne alebo ústne do zápisnice, nie je možné na takéto podanie hľadieť, akoby nebolo urobené.

Podania urobené elektronickými prostriedkami sú štandardnou súčasťou komunikácie orgánov verejnej správy s fyzickými a právnickými osobami a takúto formu komunikácie pripúšťa i zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 211/2000 Z. z.“ alebo „ZSI“) pri podaní žiadosti o sprístupnenie informácie.

Krajskému súdu nebolo zrejmé, prečo do správneho poriadku, ktorého právnym režimom sa konanie podľa ZSI spravuje, nebola zapracovaná možnosť robiť podania elektronickými prostriedkami s povinnosťou ich doplnenia písomne alebo ústne do zápisnice, tak ako je to umožnené napr. v Občianskom súdnom poriadku (§ 42 ods. 2 OSP). Podľa názoru krajského súdu v súčasnosti neexistuje žiadny legitímny dôvod pre to, aby boli podania urobené elektronickými prostriedkami bez zaručeného elektronického popisu podľa osobitného zákona vylúčené ako spôsob uskutočňovania právnych úkonov účastníkov konaní podľa ZSI, či podľa iných predpisov hmotného práva.

Prvostupňový súd považoval za neprípustnú takú interpretáciu zákona, podľa ktorej by podanie urobené napr. telefaxom bolo možné do troch dní doplniť a podanie uskutočnené elektronickou poštou nie. Skutočnosť, že správny poriadok podania urobené elektronickými prostriedkami bez zaručeného elektronického podpisu nerozoznáva, je zjavne len legislatívnym nedostatkom (medzerou v práve), ktorý však možno preklenúť ústavne konformným výkladom predmetného ustanovenia zákona, so zreteľom na jeho účel a tiež s prihliadnutím na potrebu zachovania proporcionality vo vzťahu k právam, do ktorých bolo postupom žalovaného zasiahnuté.

Z uvedených dôvodov dospel krajský súd k záveru, že doslovný výklad ustanovenia § 19 ods. 1 správneho poriadku, ktorý viedol k vydaniu napadnutého rozhodnutia o tom, že písomne podané odvolanie žalobcu nie je doplnením skoršieho podania urobeného elektronickými prostriedkami, ale novým podaním urobeným oneskorene, vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Preto krajský súd postupoval podľa § 250j ods. 2 písm. a) OSP a rozhodnutie (oznámenie) zrušil a vrátil vec žalovanému na ďalšie konanie, v ktorom bude jeho úlohou odvolanie žalobcu meritórne prejednať a rozhodnúť o ňom podľa príslušných ustanovení ZSI a správneho poriadku.

O trovách konania rozhodol krajský súd podľa § 250k ods. 1 OSP a vzhľadom na plný úspech v konaní priznal žalobcovi právo na náhradu trov vynaložených v konaní na nákladoch právneho zastúpenia advokátom.

II.

Odvolanie žalovaného

Proti rozsudku krajského súdu podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, ktorý žiadal, aby najvyšší súd rozsudok krajského súdu zmenil tak, že žalobu zamietne.

Žalovaný v odvolaní poukázal na to, že Krajský súd v Bratislave v napadnutom rozsudku uviedol dôvody, pre ktoré považoval vybavenie oneskorene podaného odvolania žalovaným za rozhodnutie orgánu verejnej správy - že ide o autoritatívny akt správneho orgánu uskutočnený pri výkone verejnej správy, ktorý je spôsobilý zasiahnuť do právnej sféry žalobcu a ukrátiť ho na jeho právach, bez ohľadu na to, ako je tento akt označený, resp. bez ohľadu na jeho formu.

Súd konštatoval, že žalovaný tým, že odvolanie žalobcu nesprávne považoval za oneskorene podané, ukrátil žalobcu na jeho práve na preskúmanie rozhodnutia povinnej osoby v odvolacom konaní. Podľa súdu, žalovaný vec nesprávne právne posúdil (§ 250j ods. 2 písm. a) OSP), keď písomné odvolanie žalobcu z 29.07.2013 považoval za oneskorené odvolanie a nie za doplnenie odvolania, podaného elektronicky bez zaručeného elektronického podpisu dňa 24.07.2013 pri aplikácii doslovného výkladu ust. § 19 ods. 1 správneho poriadku. Súd uviedol, že nie je prípustná taká interpretácia zákona, podľa ktorej by bolo možné podanie obsahujúce návrh vo veci samej urobené napr. telefaxom doplniť písomne alebo ústne do zápisnice najneskôr do troch dní a podanie uskutočnené elektronickou poštou bez zaručeného elektronického podpisu, nie. To, že správny poriadok nerozoznáva podania urobené elektronickými prostriedkami bez zaručeného elektronického podpisu, je podľa súdu zjavne len legislatívnym nedostatkom (medzerou v práve) a tento nedostatok je potrebné preklenúť ústavne konformným výkladom ust. § 19 ods. 1 správneho poriadku, so zreteľom na jeho účel a s prihliadnutím na potrebu zachovania proporcionality vo vzťahu k právam, do ktorých bolo postupom žalovaného

zasiahnuté.

Podľa žalovaného súd pritom poukázal na ust. čl. 26 a 46 ods. 1 Ústavy SR, § 14 ods. 1, § 19 ods. 1 a § 22 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z., § 19 ods. 1 správneho poriadku a na § 3, § 4, § 5 zákona č. 215/2002 Z. z.

Žalovaný ďalej uviedol, že ust. § 19 ods. 1 správneho poriadku určuje formu, akou možno voči správne orgánu uskutočniť procesný úkon - zákon rozoznáva písomnú formu, ústnu formu (§ 22 správneho poriadku) a podanie urobené elektronickými prostriedkami, pre ktoré však zákon predpisuje, že musí byť podpísané zaručeným elektronickým podpisom. Podmienku, že v styku s orgánmi verejnej moci, ku ktorým patria aj správne orgány, sa používa elektronický podpis (§ 3 zákona o elektronickom podpise) alebo zaručený elektronický podpis (§ 4 zákona o elektronickom podpise), určuje aj ust. § 5 ods. 1 zákona o elektronickom podpise.

Citované ust. § 19 ods. 1 správneho poriadku podľa názoru žalovaného umožňuje v lehote 3 dní písomne alebo ústne doplniť iba také podania, ktoré obsahujú návrh vo veci a ktoré boli urobené telegraficky alebo telefaxom.

Forma, akou možno voči správne orgánu urobiť procesný úkon, je teda v § 19 ods. 1 správneho poriadku podľa žalovaného jednoznačne určená a podávateľ je povinný túto formu dodržať, inak podanie nemôže vyvolať procesné účinky.

Zákonom určenú formu podania nie je možné žiadnym spôsobom obísť (žalovaný poukázal na rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Sp/109/2012 zo dňa 17.09.2014).

Žalovaný ďalej uviedol, že telegraficky urobené podania sú v súčasnosti už technicky prekonané; nepoužívajú sa. Telefaxom urobené podania nezaručujú autenticitu ich podávateľa, preto správny poriadok podľa § 19 ods. 1 určuje, že je potrebné ich v lehote do 3 dní písomne alebo ústne doplniť.

Podľa názoru žalovaného všetky ostatné podania vo veci v správnom konaní, urobené elektronickými prostriedkami, musia byť podľa § 19 ods. 1 správneho poriadku a § 15 ods. 1 zákona o elektronickom podpise podpísané zaručeným elektronickým podpisom. Povinnosť doplniť telefaxom urobené podania, je v § 19 ods. 1 správneho poriadku určená pre ochranu podávateľa, aby bolo zaručené, že takéto podanie je skutočne jeho podaním a nejde o podanie inej osoby. Pri podaniach urobených elektronickými prostriedkami je prvkom ochrany práve zaručený elektronický podpis.

Rozširujúci výklad ust. § 19 ods. 1 správneho poriadku, ku ktorému pristúpil Krajský súd v Bratislave v tejto veci, preto nepovažoval žalovaný za správny. Podávateľ pri podávaní podania správne orgánu elektronickými prostriedkami je povinný dodržať formu podania, ktorú určuje zákon. Podľa názoru žalovaného táto forma preukázateľne v tejto veci nebola dodržaná.

Nemenej dôležitou skutočnosťou je podľa žalovaného fakt, že zákon (§ 19 ods. 1 ZSI a § 54 ods. 2 správneho poriadku) na podanie odvolania určuje lehotu 15 dní od doručenia/oznámene rozhodnutia.

Žalovaný ďalej uviedol, že žalobca v tejto veci podal odvolanie proti rozhodnutiu Okresnej prokuratúry Bratislava I sp. zn. Ei 25/13-15 zo dňa 01.07.2013 v posledný deň 15-dňovej zákonnej lehoty, dňa 24.07.2013. Odvolanie však bolo podané elektronicky bez zaručeného elektronického podpisu, a teda nespĺňalo podmienku podľa § 19 ods. 1 správneho poriadku. Elektronicky podané odvolanie žalobca doplnil - osobne podpísal na Okresnej prokuratúre Bratislava I až dňa 29.07.2013. Keďže podanie z 24.07.2013 nemalo náležitosti podľa § 19 ods. 1 správneho poriadku, nešlo o podanie, ktoré by bolo možné doplniť v lehote do 3 dní a lehota na podanie odvolania dňa 24.07.2013 uplynula, žalovaný považoval odvolanie z 29.07.2013 za oneskorene podané a toto odvolanie vybavil postupom podľa § 60 správneho poriadku. Posledným dňom, kedy bolo možné podať odvolanie proti rozhodnutiu Okresnej prokuratúry Bratislava I sp. zn. Ei 25/13-15 zo dňa 01.07.2013, bol deň 24.07.2013.

Správny poriadok neobsahuje obdobné ustanovenie, ako je § 42 ods. 1 OSP. Odvolanie podané v správnom konaní, pokiaľ nebolo urobené telefaxom, nie je možné po uplynutí zákonom určenej 15-dňovej lehoty doplniť (v lehote do 3 dní), a preto je žalovaný názoru, že jeho postup v tejto veci bol v súlade so zákonom a bol správny.

Správny poriadok nepočíta s doplnením iného podania, obsahujúceho návrh vo veci v 3-dňovej lehote, než je podanie, ktoré bolo urobené telefaxom (telegraficky).

Vzhľadom k tomu, že správny poriadok jednoznačne určuje, že podania urobené elektronickými prostriedkami musia byť podpísané zaručeným elektronickým podpisom, to, že v lehote do 3 dní nie je možné doplniť elektronické podania bez zaručeného elektronického podpisu (ale iba podania urobené napr. telefaxom), nie je podľa názoru žalovaného možné považovať za medzeru v práve - ako to uviedol krajský súd v napadnutom rozsudku.

Podľa § 59 ods. 1, ods. 2, ods. 3 správneho poriadku je možné rozhodnúť iba o odvolaní, ktoré bolo podané včas.

Podľa názoru žalovaného žalobcom podané odvolanie z 24.07.2013 (elektronicky bez zaručeného elektronického podpisu) nemalo náležitosti podľa § 19 ods. 1 správneho poriadku a odvolanie z 29.07.2013 bolo podané po uplynutí lehoty podľa § 19 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. (§ 54 ods. 2 správneho poriadku).

Žalobca sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

III.

Konanie pred odvolacím súdom

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 OSP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 OSP) a po tom, ako bolo oznámenie o verejnom vyhlásení rozhodnutia zverejnené najmenej 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke najvyššieho súdu www.nsud.sk, rozsudok verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1, ods. 3 OSP).

Z pripojených administratívnych spisov žalovaného najvyšší súd zistil, že rozhodnutím zo dňa 01.07.2013, č. Ei 25/13-15 Okresná prokuratúra Bratislava I nevyhovela žiadosti žalobcu o informáciu, ktorou žiadal o sprístupnenie mena a priezviska prokurátora, ktorý na Krajskej prokuratúre v Bratislave dozoroval protest Okresnej prokuratúry Bratislava I proti povoleniu vkladu vlastníckeho práva k budove na G. ulici v prospech spoločnosti Maana, a. s. Správou katastra pre Hlavné mesto SR Bratislavu pod č. V-4240/97. Rozhodnutie bolo žalobcovi doručené do vlastných rúk dňa 09.07.2013. Dňa 24.07.2013 odoslal žalobca elektronickou poštou (e-mailom) Okresnej prokuratúre Bratislava I odvolanie proti vyššie uvedenému rozhodnutiu s tým, že ho písomne doplní v lehote 3 dní. Urobil tak dňa 29.07.2013, kedy osobne doručil písomné vyhotovenie odvolania Okresnej prokuratúre Bratislava I. Dňa 12.08.2013 bolo žalobcovi doručené pod č. Ei 28/13-9 vyrozumienie Krajskej prokuratúry Bratislava zo dňa 06.08.2013 o vybavení žalobcovho odvolania proti rozhodnutiu Okresnej prokuratúry Bratislava I č. Ei 25/13-15. Krajská prokuratúra vyhodnotila odvolanie ako oneskorene podané, pričom poukázala na to, že dňom nasledujúcim po doručení prvostupňového rozhodnutia začala žalobcovi plynúť zákonná 15-dňová lehota na podanie odvolania, pričom posledný deň tejto lehoty pripadol na 24.07.2013. V tento deň žalobca podal voči prvostupňovému rozhodnutiu odvolanie do elektronickej podateľne Okresnej prokuratúry Bratislava I, avšak iba v elektronickej forme bez zaručeného elektronického podpisu. Keďže žalobcom podpísané odvolanie bolo Okresnej prokuratúre Bratislava I doručené až 29.07.2013, bolo podané po uplynutí zákonnej lehoty. Prokurátor Krajskej prokuratúry v Bratislave zároveň žalobcovi oznámil, že po preskúmaní odvolania nezistil dôvody na uplatnenie mimoriadneho opravného prostriedku.

IV.

Právna úprava, právne názory odvolacieho súdu

Podľa čl. 26 Ústavy SR, sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa § 14 ods. 1 ZSI, žiadosť možno podať písomne, ústne, faxom, elektronickou poštou alebo iným technicky vykonateľným spôsobom. Podľa ods. 2 zo žiadosti musí byť zrejmé, ktorej povinnej osobe je určená, meno, priezvisko, názov alebo obchodné meno žiadateľa, jeho adresa pobytu alebo sídlo, ktorých informácií sa žiadosť týka a aký spôsob sprístupnenia informácií žiadateľ navrhuje.

Podľa § 19 ods. 1 ZSI, proti rozhodnutiu povinnej osoby o odmietnutí požadovanej informácie možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia alebo márneho uplynutia lehoty na rozhodnutie o žiadosti podľa § 17. Odvolanie sa podáva povinnej osobe, ktorá rozhodnutie vydala alebo mala vydať.

Podľa ods. 3 odvolací orgán rozhodne o odvolaní do 15 dní od doručenia odvolania povinnou osobou. Ak odvolací orgán v tejto lehote nerozhodne, predpokladá sa, že vydal rozhodnutie, ktorým odvolanie zamietol a napadnuté rozhodnutie potvrdil; za deň doručenia tohto rozhodnutia sa považuje druhý deň po uplynutí lehoty na vydanie rozhodnutia.

Podľa § 22 ods. 1 ZSI, ak nie je v tomto zákone ustanovené inak, použijú sa na konanie podľa tohto zákona všeobecné predpisy o správnom konaní.

Podľa § 19 ods. 1 správneho poriadku, podanie možno urobiť písomne alebo ústne do zápisnice, alebo elektronickými prostriedkami podpísané zaručeným elektronickým podpisom podľa osobitného zákona. Možno ho urobiť aj telegraficky alebo telefaxom; také podanie obsahujúce návrh vo veci treba písomne alebo ústne do zápisnice doplniť najneskôr do troch dní.

Podľa ust. § 219 ods. 1 OSP, odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa ust. § 219 ods. 2 OSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd vyhodnotil rozsah a dôvody odvolania vo vzťahu k napadnutému rozsudku Krajského súdu v Bratislave potom ako sa oboznámil s obsahom administratívneho a súdneho spisu a s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 OSP dospel k záveru, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v dôvodoch napadnutého rozsudku, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku rozsudku. S týmito sa odvolací súd stotožňuje v celom rozsahu, odkazuje na ne a pre doplnenie dodáva nasledovné:

Medzi účastníkmi bol spor o zákonnosť spočívajúci vo výklade ustanovenia § 19 ods. 1 správneho poriadku, ktorý bol aplikovaný v konaní o sprístupnenie informácie podľa § 22 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z. Sporná bola okolnosť, či je právne prípustné urobiť v zmysle § 19 ods. 1 správneho poriadku podanie v elektronickej forme bez zaručeného elektronického podpisu (e-mailom) s tým, že ak bude v lehote 3 dní doplnené v písomnej forme, či môže takéto podanie subsumované pod ust. § 19 ods. 1 druhá veta.

Použitím gramatického výkladu ust. § 19 ods. 1 správneho poriadku by bolo možné dospieť k záveru, že elektronické podanie bez zaručeného elektronického podpisu nie je v tomto ustanovení upravené, a teda nie je možné, aby boli s takýmto podaním spojené účinky predpokladané zákonom. Uzavretie tejto otázky v tomto bode je svojou intenzitou tak formalistické, že sa potenciálne dostáva do konfliktu s právom na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, čl. 2 ods. 2 Ústavy SR, keďže nezodpovedá povinnosti ústavne konformného výkladu podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy SR.

Odvolačný súd zdôrazňuje, že v správnom konaní tvorí odvolacie konanie a konanie na prvom stupni jeden celok. Z toho vyplýva, že nie je možné jednoduchým poukázaním na ust. § 19 ods. 1 správneho poriadku vyvodiť záver, že v zmysle tohto ustanovenia nie je možné v správnom konaní vykonať podanie elektronickými prostriedkami bez zaručeného elektronického podpisu a následným písomným doplnením podania.

V tomto prípade je potrebné pristúpiť k výkladu ust. § 19 ods. 1 správneho poriadku.

Výklad (interpretácia) právnych predpisov je veľmi dôležitý hlavne za situácie, keď zo samotného znenia textu právneho predpisu nie je možné v zložitejších prípadoch jednoznačne vyčítať, aké právne normy na daný prípad dopadajú a pokiaľ áno, tak ako presne im v danom kontexte treba rozumieť. V danom prípade podľa názoru odvolacieho súdu je potrebné pristúpiť k tzv. teleologickému (účelovému) výkladu predmetnej právnej normy, ktorá skúma aký je súčasný účel a zmysel rozoberanej právnej normy, vzhľadom ku zameraniu celého právneho predpisu, ktorý takúto právnu normu obsahuje. Je teda potrebné skúmať aký bol samotný úmysel zákonodarcu. Ide doslova o výklad, ktorý by mal ísť s duchom doby, v ktorej sa realizuje.

Z argumentácie žalovaného je zrejmé, že pri posudzovaní včasnosti podaného odvolania žalobcu proti rozhodnutiu povinnej osoby vychádzal z doslovného výkladu § 19 ods. 1 správneho poriadku, keď konštatoval, že podanie urobené v elektronickej forme bez zaručeného elektronického podpisu súčasná všeobecná právna úprava správneho konania nepozná, a preto nie je možné takéto podanie v trojdňovej lehote ani doplniť, pretože by nešlo o doplnenie podania, ale o urobenie prvého podania vo veci samej.

Odvolačný súd sa s takýmto výkladom zákona nestotožňuje. Postup žalovaného možno v tomto prípade vyhodnotiť ako príliš formalistický. V tejto súvislosti poukazuje najvyšší súd na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 1/02 zo dňa 26.02.2002, ktorý sa týkal konania pred súdom, avšak predmetné závery možno v plnej miere aplikovať aj na konanie pred správnymi orgánmi: „...V tejto spojitosti treba uviesť, že výklad a používanie ust. § 43 ods. 1, ods. 2 OSP musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo účastníkov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Všeobecný súd musí vykladať a používať citované ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Interpretáciou a používaním tohto ustanovenia nemožno obmedziť základné právo na súdnu ochranu bez zákonného podkladu. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z toho, že všeobecné súdy majú poskytovať v občianskom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov. Občianske súdne konanie sa musí v každom jednotlivom prípade stať zárukou zákonnosti a slúžiť na jej upevňovanie a rozvíjanie. Prílišný formalizmus pri posudzovaní úkonov účastníkov občianskeho súdneho konania a nadmerný tlak na doplnenie takých náležitostí do procesných úkonov účastníkov, ktoré nemajú oporu v zákone a ktoré idú nad rámec zákona alebo nemajú základný význam pre ochranu zákonnosti, nie sú v súlade s ústavnými princípmi spravodlivého procesu.“

Teleologický výklad by mal sledovať účel predmetnej právnej normy a mal by prihliadnuť, či reagovať aj na dobu, v ktorej je realizovaný, teda jednoznačne aj na technický vývoj.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na súvisiace ustanovenie § 14 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z. z., z ktorého vyplýva, že žiadosť o sprístupnenie informácie je možné podať písomne, ústne, faxom, elektronickou poštou alebo iným (bližšie neuvedeným) technicky vykonateľným spôsobom.

To znamená, že zákon počíta so samozrejmosťou ďalšieho technického vývoja, s inými možnosťami, ktoré bude možné využiť v komunikácii so správnymi orgánmi.

K odvolacej námietke žalovaného, že správny poriadok neobsahuje obdobné ustanovenie ako Občiansky súdny poriadok v § 42 ods. 1, odvolací súd uvádza, že je pravdou, že správny poriadok neobsahuje ustanovenie o možnosti elektronického podania bez autorizácie s následným doplnením v písomnej forme, avšak toto je možné s ohľadom na vyššie uvádzaný teleologický výklad preklenúť judikatúrou súdov, hlavne z dôvodu zohľadnenia potrieb doby realizácie.

K ďalšej odvolacej námietke žalovaného, a síce, že vybavenie oneskoreného odvolania žalovaným - list č. Ei 28/13-9 zo dňa 06.08.2013 nemal prvostupňový súd posudzovať ako rozhodnutie, ktoré podlieha súdnemu prieskumu v zmysle ust. § 244 ods. 3, § 247 ods. 1, ods. 2 OSP, odvolací súd udáva, že s touto nie je možné sa stotožniť.

V tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje na ustálenú judikatúru nálezov Ústavného súdu SR (bližšie pozri sp. zn. I. ÚS 37/95, II. ÚS 50/01, I. ÚS 52/01, III. ÚS 183/2003, I. ÚS 354/20085), ako aj na judikatúru Najvyššieho súdu SR (bližšie pozri rozhodnutia napr. sp. zn. 8Sžf/29/2010, 5Sžp/5/2011), z ktorej vyplýva, že predmetom preskúmania súdom môžu byť aj rozhodnutia orgánov verejnej správy, ktoré aj keď nemajú formálne náležitosti, ale dotýkajú sa práv a právom chránených záujmov fyzických či právnických osôb.

Súdna prax tak ustálila, že za rozhodnutie správneho orgánu je možné považovať každé rozhodnutie, ktorým sa zakladajú, menia, rušia, alebo ktorým môžu byť priamo dotknuté práva a povinnosti fyzických a právnických osôb, pričom za spôsobilý predmet súdneho prieskumu sa považujú aj listy s charakterom rozhodnutia vydané príslušným orgánom verejnej správy.

List žalovaného zo dňa 06.08.2013 č. Ei 28/13-9 nepochybne spadá do takejto kategórie rozhodnutí správnych orgánov.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti senát najvyššieho súdu napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave potvrdil podľa ust. § 219 ods. 1, ods. 2 OSP ako vecne správny.

O trovách odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 250k ods. 1 OSP a § 246c ods. 1 OSP tak, že priznal úspešnému žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania, ktoré spočívajú v trovách právneho zastúpenia, vo výške 148,22 eura za jeden úkon právnej pomoci á 139,83 eura + 1 x režijný paušál á 8,39 eura.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) v odvolacom konaní postupoval v zmysle § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. (Správny súdny poriadok), účinného od 01.07.2016, podľa ktorého sa odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona dokončia podľa doterajších predpisov, t. j. podľa zákona č. 99/1963 Zb., Občiansky súdny poriadok.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.